

Nederlandse Vereniging voor Audiologie

Wintervergadering 2006

Vrijdag 27 januari 2006

Vroege fonologische contrast ontwikkeling na cochleaire implantatie: een vergelijking van dove kinderen met een CI met normaal-horende kinderen

Mieke Beers, Josien van Klink, Lilian Adamson & Johan Frijs (Circle-LUMC, Leiden)

mbeers@lumc.nl

Rechtstreekse stimulering van de gehoorzenuw door middel van een cochleair implantaat (CI) leidt bij veel dove en ernstig slechthorende kinderen tot een verbetering van de gesproken taal. Invloed van de CI op de gesproken taalontwikkeling blijkt als eerste in de vocalisaties en de brabbeluitingen van deze kinderen. Bij normaal-horende kinderen zijn in deze vroege spraakproducties in toenemende mate de klanken van de omgevingstaal te herkennen.

Als de productieve woordenschat zich uitbreidt, ontwikkelen horende kinderen de betekenisonderscheidende, fonologische functie van klanken. Door de vroege spraakproducties en de eerste stadia van de fonologische ontwikkeling van dove kinderen met een CI te vergelijken met normaal-horende kinderen proberen wij inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de preverbale spraakproducties en de eerste fonologische contrasten bij dove kinderen na CI.

In deze bijdrage worden fonologische analyses van de spontane taal van 10 dove kinderen met een CI vergeleken met normaal-horende kinderen uit een eerdere studie. De spontane taalopnames zijn gemaakt in het kader van onze follow-up procedure na CI. Tevens zullen we resultaten tonen van de analyse van preverbale spraakproducties van CI-kinderen met de Nederlandse vertaling van PASS (Profile of Actual Speech Skills, onderdeel van het NEAP-programma van het Nottingham Cochlear Implant Programme).

De fonologische analyses laten opvallende verschillen zien tussen de twee groepen kinderen. In vergelijking met horende kinderen hebben de CI-kinderen een beperkt klankrepertoire met een voorkeur voor labiale klanken. Tevens hebben de CI-kinderen bij de vervanging van de dorsale klanken /k/ en /g/ een voorkeur voor labiale klanken, bijv. *ga = fa*, *groen = boe*, *spook = poof*, terwijl horende kinderen een voorkeur hebben voor coronale klanken: *ga = sa*, *groen = soe*, *spook = poot*. Hoewel optimalisering van de auditieve input door CI de gesproken taalverwerving bevordert, laten onze bevindingen zien dat ook de visuele informatie in ieder geval in de eerste ontwikkelingsstadia nog een belangrijke rol speelt.